

DE NIEUWE VELDBODE

Hoofdredacteur: J. Nypels, Bergerstraat 107, Heer (L.)

Redacteur voor mechanisatie: Ir A. Hadders, Bosrandweg 2, Wageningen

De landbouwvoorlichting en de economische vraagstukken

Over de aanpassing van de landbouwvoorlichting aan de voornaamste economische vraagstukken van de landbouw schreef de bekende Amerikaanse landbouw-bedrijfs-econoom prof. Heady een interessant artikel in het februari-nummer van het Journal of Farm Economics.

Hij wijst er hierin op, dat de landbouwvoorlichting en het landbouwonderwijs voor de oplossing van de vraagstukken, waar de landbouw in een groeiende economie mee te kampen heeft, van meer betekenis is geweest dan de prijspolitiek en de produktieregelingen. De voornaamste economische aanpassingen, noodzakelijk in een welvarende en groeiende economie, zijn een voortdurende verschuiving van arbeidskrachten uit de landbouw naar andere bedrijfstakken en een aanpassing van het produktiepatroon in de landbouw bij de veranderingen in de vraag naar haar producten.

In het verleden is de landbouwvoorlichting vooral gericht geweest op een verbetering van bemesting, rassenkeuze, plantenziektenbestrijding e.d. Hierdoor is de landbouwproduktie belangrijk gestegen, waarvoor tot vóór 30 jaar een afzet gevonden kon worden. Bij de toenmalige inkomens konden de afzetmogelijkheden belangrijk groeien bij een stijging van de welvaart. In die tijd kon men

opus deze wijze de economische groei bevorderen en de welvaart van de boeren verhogen. Tegenwoordig mag men echter van een verdere stijging van de landbouwproduktie geen verbetering van de inkomens van de boeren meer verwachten, omdat de welvaart inmiddels zó groot geworden is, dat de vraag naar de meeste landbouwprodukten niet veel meer kan toenemen.

De richting, die in het voorlichtingsprogramma wordt aangegeven, moet natuurlijk afhangen van het doel, dat men met deze voorlichting wenst te bereiken. Vaak noemt men als doel een zo hoog mogelijk inkomen voor de boeren. Dan zal men over de meeste produkten geen voorlichting moeten geven, die de produktie verhoogt, want in de regel is het zó, dat als de produktie met 10% stijgt, de prijs van het produkt met meer dan 10% daalt, zodat het inkomen van de boeren hierdoor daalt. Als men door voorlichting, bijv. op het gebied van de boerderijbouw of de arbeidsmethoden, de produktiekosten kan verlagen, bereikt men natuurlijk wel een verhoging van het inkomen van de boeren.

Op dezelfde wijze kan men ook het welzijn van de boeren vergroten. Dit kan men echter ook bereiken door de aandacht van de voorlichting te richten op de achtergebleven groepen met een laag inkomen. In het verleden is de voorlichting vooral gericht geweest op de groepen met een hoog inkomen en heeft hierdoor hun inkomen nóg groter gemaakt, soms ten koste van de groepen met een laag inkomen. Het is waarschijnlijk, dat een verschuiving in de verdeling van het nationaal inkomen het welzijn van de gehele bevolking vergroot, als hierdoor de personen met een laag inkomen meer gaan verdienen.

Tenslotte kan men als doel van de voorlichting kiezen een zo sterk mogelijke groei van de nationale economie. Nu is een welvarende economie er steeds door gekenmerkt, dat slechts een klein deel van de bevolking in de landbouw werkt. Enkele tientallen jaren geleden kon één man in de landbouw genoeg voedsel produceren voor 3 anderen en thans reeds voor 20. Bij de keuze van dit doel zal de voorlichting er dus op gericht moeten zijn om een zo groot mogelijk aantal arbeidskrachten uit de landbouw vrij te maken en beschikbaar te stellen voor de produktie van andere goederen, waaraan een welvarende maatschappij behoefte heeft. Uit het

feit, dat het inkomen per man in de landbouw lager ligt dan in de meeste andere bedrijfstakken, blijkt, dat men hier in het verleden niet in voldoende mate in geslaagd is.

Om een goede aanpassing bij de algemene groei van de economie te bereiken, zal de landbouwvoorlichting vooral gericht moeten zijn op een vergroting van de mobiliteit van de arbeid o.a. door een goede beroepskeuze-voorlichting aan de boerenzoons. In het verleden hebben de landbouwonderwijzers er veelal naar gestreefd dat een zo groot mogelijk deel van de boerenzoons landbouwonderwijs volgt. Thans is het echter van meer belang, dat velen van hen opgeleid worden voor andere beroepen. Het moet dan ook tot de taak van de plattelandsjongerenorganisaties gerekend worden, belangstelling te wekken voor een werkring buiten de landbouw. Voor de ouderen, die al in de landbouw werken bestaat behoefte aan omscholingcursussen teneinde hen op te leiden voor andere groepen. Daarnaast is een goede arbeidsbemiddeling van groot belang.

Natuurlijk is een belangrijk deel van de oudere boeren niet meer in staat de landbouw te verlaten. Hun vaak lage inkomens kan men verbeteren door directe steunmaatregelen, die afhankelijk zijn van de persoon en die dus niet meer aan hun zoon worden uitgekeerd. Als men hun inkomen tracht te verbeteren door de prijzen van de landbouwprodukten kunstmatig te verhogen, bestaat het gevaar, dat men hierdoor te veel mensen in de landbouw houdt en daardoor de noodzakelijke aanpassingen bij de veranderde omstandigheden tegenhoudt.

* * *

Tot zover dit korte uittreksel uit het artikel van prof. Heady. Men ziet hieruit, dat men niet alleen in Nederland, maar ook in de Verenigde Staten aan enkele programmapunten van de agrarische sociale voorlichting meer betekenis gaat toekennen voor het welzijn van de boerenstand dan aan de landbouwtechnische voorlichting.

Niet alle conclusies van prof. Heady zijn ook voor Nederland van toepassing, doordat dit een veel kleiner land is dan de Ver. Staten. Hierdoor heeft de omvang van de Nederlandse landbouwproduktie slechts weinig invloed op de wereldmarktprijzen. Bij ons is het dus in de regel wel mogelijk om het inkomen van de boeren te verhogen door de landbouwproduktie te vergroten, ook al gaat dit dan in veel gevallen ten koste van het inkomen van de boeren in andere landen.

De gedachtengang van prof. Heady is ook van belang bij het opstellen van een programma voor het landbouwkundig onderzoek. Natuurlijk moeten we

doorgaan met onderzoek, dat is gericht op een verhoging van de landbouwproduktie. De boeren, die de resultaten van dergelijk onderzoek eerder toepassen dan hun collega's, zullen hiermede in de regel hun inkomen verbeteren. Bovendien wordt het door dergelijk onderzoek mogelijk met minder mensen in de landbouw te werken en de prijs van het levensmiddelenpakket voor de consument te verlagen, zodat dit onderzoek de welvaart van ons gehele volk verhoogt. Als men maar snel genoeg uit de landbouw wegtrekt naar andere beroepen, zal hierdoor ook de welvaart van de boerenstand stijgen.

Wil men echter door wetenschappelijk onderzoek het inkomen van de boeren verhogen, dan zal dit onderzoek vooral gericht moeten zijn op een vergroting van de afzet van landbouwprodukten. Dit kan men bereiken met marktonderzoek, waarmee men nieuwe afzetmarkten tracht te vinden of de produkten beter tracht aan te passen aan de eisen, die de consument stelt. Het onderzoek op dit gebied heeft in Nederland een belangrijke achterstand bij dat in de Ver. Staten en Duitsland. Men kan ook de afzetmogelijkheden voor landbouwprodukten vergroten door technologisch onderzoek, waarmee nieuwe verwerkingsmogelijkheden gevonden kunnen worden. Voor de plantaardige oliën heeft men deze door dergelijk onderzoek bijv. gevonden in de vorm van margarine. In dit verband is het een raadsel, waarom de Nederlandse overheid geen proefstation heeft voor de vleesverwerkende industrie, terwijl toch meer dan een kwart van de Nederlandse landbouwproduktie uit vlees bestaat.

Wageningen.

A. W. VAN DEN BAN.

INHOUD

Actualiteiten pag. 3

Recreatie contra landbouw
— Boerderijbouw in 1956
— Slakkenbestrijding met metaldehyde — Veel doorwas in de aardappelen — Wanneer is machinaal bietenrooien verantwoord? — Kostprijzen kersen en pruimen.

Mechanisatie pag. 6

Trekkraftbezetting in de Nederlandse landbouw — Bandenmaat en trekkraft — Maaidorsen en drogen.

Buitenland pag. 7

Uit België — Denemarken — De wereldsuikermarkt.

Keuringen pag. 8

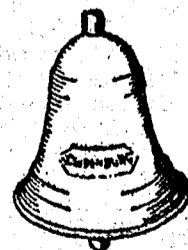
Concours-hippique te Aken

Artikelen pag. 9

Toekomst van de landbouw in Europa (CEA-congres te Helsinki).

Handels- en andere mededelingen pag. 11

ORIGINELE ZAAIZADEN

Pajbjerg's
Gras- en Klaverzaden
Pajbjerg's Voederbieten
Alpha en Rex
Pajbjerg's Voederlupine Neven
Hunsballe's Gras- en
Klaverzaden
Breustedt's Zomergerst Frisia
Breustedt's Wintergerst Atlas
Kwekers v.h. Vezelvlas Diana
Bacteriencultures van Uppsala
voor alle vlinderbloemigen.

Selectiebedrijf „Luidenburg”
N.V.

Groningen - Tel. 30547 (2 lijnen)